

der jeg, at det er rigtigt at arbejde hen dertil; men jeg troer, at man gjør Skolevæsenet Uret, naar man ikke vil indrømme, at det alt for længere Tid siden har begyndt at virke hen i denne Retning. De selsomme lærde Skoler, som ere underkastede saa megen Kritik og Dabel, have netop virket til, at der stadig har været en Begrebvirkning imellem Børn af forskjellige Stænder, og at just Børn af de laveste Samfundsklasser have med nogenlunde Lethed kunnet passere Latinskolen og indtage en høiere Stilling i Samfundet. Det kan paavises, at det endnu den Dag i Dag er Tilfældet. Altsaa i den Organisation, som nu bestaaer, er der allerede nogen Afgang til en saadan Overgang fra Almue- og Borger-skoler til den lærde Skole; men naar det ærede Medlem vil foreslaae en større Skole, som var særligt udrustet til at give Børnene fuldstændigt frit Ophold paa det Sted, hvor de studerede, eller vil foreslaae ved særlige store Stipendier ved forskjellige Skoler at give en lignende Afgang til at fortsætte Studierne, saa troer jeg, at dette ikke kan gribes an efter en større Maalestok, uden at man griber ind i vort Underviisningsvæsens hele System. Man maa ordne den hele Underviisningsplan under Eet for Borger-, Almue- og lærde Skoler, saaledes at det bliver et sammenhængende Hele, at der bliver Continuitet i Udviklingen. Dette vil blive en overordentlig omfattende og stor Reform, som jeg troer, at der ikke for Tiden er No til at tage fat paa, som der da i lang Tid ikke har været Sindsvro til at fæste Opmærksomheden paa den Slags store Ting. Det kræver en Række af Forarbejder, som det neppe er muligt for Tiden at faae udførte, og navnlig er der ikke ved et Forslag som det nærværende Anledning til at tage fat derpaa.

Hvad angaaer det af det ærede Medlem for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) Anførte, da skal jeg blot i Almindelighed bemærke, at jeg har udhævet en heel Deel af de Modsetninger, der ere mellem Metropolitan-skolen og de private Skoler i Kjøbenhavn, ikke saa meget for derfra at hente et afgjørende Beviis for, at det er nødvendigt at lade Metropolitan-skolen bestaae — paa ingen Maade; men jeg vilde derfra hente et Argument for, at der in-

gen Grund er til at nedlægge et Institut, som udfører sin Gjerning forsvarligt, aldenstund vi ikke ere sikke paa, at de andre Skoler i alle Maader vilde udføre deres Gjerning ligesaa forsvarligt; thi det er, som jeg detailleret har udviklet, naturligt, at der hos de enkelte Mænd, som staae i Spidsen for den private Skoleindustri — jeg er slet ikke bange for at bruge dette Ord — kan klæbe noget Mennefseligt, — for at jeg skal fastholde dette Udtryk. Hvad det gjentagne Argument angaaer om de 71 Disciple, som i Metropolitan-skolen nyde en Underviisning, som man kunde staae 205 Disciple, saa er dette Noget, der tager sig meget sjønt og net ud; men det Hele svæver dog i Luften, thi der er Intet i Lovforslaget, der viser, at man vil staae et saadant praktisk Resultat tilveie, og jeg troer heller ikke, at man kan være sikker paa at faae en ligesaa god Underviisning som nu. Jeg er, som sagt, slet ikke bange for at erklære den hele Bedrift for en Skoleindustri; men jeg troer, at det ærede Medlem for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) har Uret, naar han siger, at der i disse Skoler ikke florerer andet aandeligt Liv end det, som bestaaer i at terpe — eller hvilket Udtryk han nu brugte — de smaa Pensar, som Børnene daglig lære. Man kan nok caricere Saadant og gjøre det comist, men det har virkelig intet Comist ved sig, thi hvorledes skal der vel føres et aandeligt Liv i en Skole uden ved succesfult i smaa Portioner at føre Disciplene ind i de enkelte Fag? Dette er netop den rigtige Maade at føre et aandeligt Liv paa i en Skole.

Hvad endelig angaaer det ærede Medlems Betragtninger om Universitetet, da betragter han det som en Institution, der netop skal danne en Begrænsning for vor aandelige Udvikling — han troer det aldeles overflødig at føre noget Beviis derfor. Han har henviist til Bastiat, men jeg troer, det er aldeles unødvendigt, at det ærede Medlem skyder sig ind under andre Autoriteter. Han er selv Mand for at finde Grunde, især naar det kniber. Desuden er det et daarligt Argument, thi Bastiat siger noget ganske Andet. Han gjør gjældende, at der hersker en vis Censuredighed i den lærde Underviisning; men fra hvilket